

ናይ ምክልኻል ደረጃታት ተማሊኡ

standards met

እቲ ናይ ምክልኻል ደረጃታት ይማላእ እዩ። እዚ ማለት መራሕትን ወይ እቶም ሓላፍነት ዝሰከሙ ምሕደራን ክትትልን ፍሉይ ሓላፍነቶም ይፍጽሙን ክፈቱ ኣቑምን ኣለዉ። ምሕላው ናይ ኩሉ ሰብ ሓላፍነትን ስክፍታታትን ብንጥፈት ዝረኣዮሉ ባህሊ ተለልዮ፣ ተግባራዊ ኮይኑ ኣመሓዳሩን። ከም ውጽኢቱ ድማ ተማሃሮ ውሑስ ይኸውንን ውሕስነት ክሰምዖምን ይግባር። ምክልኻል ብኸመይ ንመዘኖ ኣብያተ ትምህርቲ ንመከላኸሊ ክንፍትሽ ከለና እዞም ዝሰዕቡ ውፅኢታት ክህልዎም ይኸእል እዩ፤ ምትእኻኻብ፡- እቲ ቤት ትምህርቲ ክፈትን ኣወንታዊን ባህሊ ምክልኻል ኣለዎ። ኩሉ ሕጋዊ ረጅሒታት ይማላኡ። ዘይተማልኡ፡- እቲ ቤት ትምህርቲ ክፈትን ኣወንታዊን ባህሊ ምክልኻል ኣይፈጠረን። ኩሎም ኣይኮኑን። ሕጋዊ ረጅሒታት ይማላእ እዩ። ትጽቢት ዝግበረሉ ደረጃ

ዓወት ኣቓልቦ የድልዮ

ተማሃሮ፡ እንተላይ እቶም ድኻታት ዘለዎም፡ ብቐጻሊ ከምእም ጽቡቕ ውጽኢት ኣይረኽቡን። ኣብ ሃገራዊ ፈተናታት ክኸውን ይግባእ። መራሕቲ ኣቓልቦኦም ኣብ ፍሉይ ዘተኮሩሉ። ከም ሒሳብን እንግሊዝኛን ዝኣመሰሉ ናይ ስርዓተ ትምህርቲ መዳያት ውጽኢት ዝያዳ ኣወንታዊ ኮይኑ ጸኒሑ። ይኹን እምበር ኣብ ዝተፈለለዩ ቁልፊ መድረኻትን ኣብ ካልኣት መዳያት ስርዓተ ትምህርቲን ኣብ ተማሃሮ ኣብ ትምህርቶም ክሳብ ክንደይ ዕውታት ምኽኛም ዝገልጽ ቃላት። ኣብ ገለ ትምህርታዊ ዓውድታት፡ ናይ ሕጂ ተማሃሮ ዝያዳ ውሑስ ውጽኢት ይረኽቡ ከምዘለዉ ዘርእዩ መርኣዮታት ኣለዉ። ይኹን እምበር ኣብ ካልእ መዳያት ስርዓተ ትምህርቲ፡ ከምኡ ዝገብር ቀጻሊ ዝንባላታት ትሑት ውጽኢት ኣሎ። እኹል ናይ ምምሕያሽ ምልክታት ከየርእዩ። ተማሃሮ ኣብ ሒሳብን ንባብን ውሑስ መሰረታት የማዕብሉ። እዚ ንኸኹኑ ይድግፎም ንዝኸጸል ደረጃታት ትምህርቶም ድለዎት ምኽኛምዮ። ተማሃሮ ኣብ ጽሑፍም ከምኡ ጽቡቕ ውጽኢት ኣይረኽቡን እዮም። ተማሃሮ ዝሰርሐዎ ጽሑፍዎ ስራሕ መብዛሕትኡ ግዜ ቅኑዕ ዘይኮነን ንትምህርቶም ንምግላጽ እኹል ዝርዝር ዝሳደሎን ኮይኑ ብንጹር ምሕሳብ።

ስርዓተ ትምህርትን ኣስተምህሮን ቆላሕታ የድልዮ

ኣወሃህባ ስርዓተ ትምህርቲ ተለዋዋጢ እዩ። ሓደ ሓደ ግዜ፡ ኣገባብ ኣመሃህራ ኣየኸእሎን እዩ። ተማሃሮ እኹል ጽቡቕ ትምህርቲ ንኸመሃሩ። መራሕቲ ኣበይ ከም ዝምህሩ ኣብ ዝገብርዎ ገምጋም ቅኑዕ እዩ። ኣድማዒን ክመሓየሽ ዘለዎን እዩ። ይኹን እምበር እቲ ንምፍታሕ ዝወሰድዎ ስጉምታት ውሑድ እዩ። ውሑስ ትምህርቲ ኣብዚ እዋንዚ ቅልጡፍ ንምምጻእ ዘድሊ ጽልዎ የብሎምን። ምምሕያሽ ምግባር። ከም ልሙድ መምህራን ውሑስ ናይ ትምህርቲ ፍልጠት ኣለዎምን ሓደሽ ትምህርቲ ብንጹር ይገልጹን። ንሳቶም ነቲ ስርዓተ ትምህርቲ ብዝገባእ ቅደም ተኸተል ብምምሃር ተማሃሮ ንኸሃንጹ ዝሕግዝ እዩ። ፍልጠት ምስ ግዜ፡ ይኹን እምበር ሰራሕተኛታት ንገምጋም ክሳብ ክንደይ ንምትዕጽጻፍ ከም ዝጥቀሙሉ ተለዋዋጥነት ኣሎ። ናይ ምምሃር ምርጫታቶም። እዚ ማለት ገለ ተማሃሮ፡ እንተላይ እቶም ዘለዉ ድኻታት ኮይኖም፡ ነቲ ዝተሓሰበ ትምህርቲ ብዝተኸእሎም መጠን ብዓወት ኣይረኽቡዎን። ንገሊኡም ተማሃሮ፡ ትምህርቲ ከምቲ ዝድለ ዓቢ ድሌት ዘለዎ ኣይኮነን። ተማሃሮ ነቲ ናይ ሒሳብ ፍልጠትን ናይ ምንባብ ክእለትን ንምውሓስ ጽቡቕ ደገፍ ይግበረሎም ንዝኸጸል ስጉምታት ትምህርቶም ድለዎት ምኽኛም ከረጋግጹ ኣለዎም። ንባብ ቀዳምነት ዝወሃቦ ኣብ እቲ ቤት ትምህርቲ። ተማሃሮ ንባብ ንምልምማድ ብዘሕ ሰድላት ኣለዎም፤ እዚ ድማ ናቶም ንምምዕባል ይሕግዝ ብዘረባ ዝግበር ርክብ። ይኹን እምበር ተማሃሮ ገና እኹል ዕድል ንኸምዕብሉ የብሎምን። ከምኡውን ብፍላይ ኣብ ቁልፊ ደረጃ ናይ ምጽሓፍ ክእለቶም ምምሕያሽ።

ምትእትታው ትጽቢት ዝግበረሉ ደረጃ

Expected standard

መራሕቲ ንፍሉይ ትምህርታዊ ድሌታት ዘለዎም ተማሃሮ ብኸመይ ብዝበለጸ ክድግፉ ከም ዝኸእሉ ኣፍልጦ ኣለዎም። ከምኡውን ወይ ስንክልና ። ሰራሕተኛታት ቅድሚ ተማሃሮ ምጽንባሮም ምስ ስድራቤታት ኣወንታዊ ዝምድናታት ይሃንጹ እቲ ቤት ትምህርቲ ምእንቲ ውጽኢታዊ ናይ ሸርክነት ስራሕ ብኸልጡፍ ክጅምር። ሰራሕተኛታት ድሌታት የለልዩ። ብልክዕ ከምኡውን ነዚ ተጠቕሞም ተማሃሮ ትምህርቶም ብዓወት ንኸረኽቡዎ ስንቂ

ንምትዕርራይ። እቲ ን ዘለዎም ተማሃሮ ብፍሉይ ጸጋታት ዝተዋህቦ ድንጋገ፡ ተማሃሮ ንክመሃሩ ብኣድማዒ መንገዲ ይደግፍ ኣብ ጎሲ መዛኑኦም ኮይኖም። እዚ ኣብ ዘድልየሉ ቦታ ጽቡቕ ምትእስሳር ዘለዎ ናይ ክኢላዊ ደገፍ ይህብ። መራሕቲ እዚ ክኸውን ምእንቲ ተማሃሮ ዝረኽቡዎ ደገፍ ጽልዎ ይግምግሙን ይግምግሙን። ተመሓይሹ። መራሕቲ ምስ ካልኣት ሰብ ሞያ ብምትሕብባር ብኣድማዒ መንገዲ ይሰርሑ ተማሃሮ ዝፍለጡ፣ ወይ ቅድሚ ሕጂ ዝፍለጡ፣ ናብ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ብጽቡቕ ይደገፉ። ሰራሕተኛታት ድሌታት ናይ መንእሰያት ኣለይቲ ጽቡቕ ጌሮም ይርድኡ እዮም ምእንቲ ዝኾነ ይኹን ዕንቅፋት ንዓወቶምን ጽቡቕ ሂወቶምን። ብዓወት ይእለዩ። መራሕቲ ንዝተጸገሙ ተማሃሮ ኣብ ናቶም ዕዉታት ንክኹኑ ንምሕጋዝ ቅኑዕ ቀዳምነታት የለልዩ። ትምህርቲ። ናይቲ ቤት ትምህርቲ ስትራተጂ ፕሪምየም ተማሃሮ ንዝቐየር ድሌታት ተማሃሮ ብተዓጻጻፊ መንገዲ ይምልከት። ምክንያቱ ንኣብነት መራሕቲ ነቲ ዝህብዎ ደገፍ ብምግምጋምን የጽርይዎን ዕንቅፋታት ብዓወት ንምእላይ ንተማሃሮ ዝኸውን ምኃኑዩ። ከም ሳዕቤኑ ድማ ገለ ተማሃሮ ኣብ ትምህርቲ ዘለዎም ተሳትፎ ኣወንታዊ ጽልዎ ኣሎ። ከምኡውን ውጽኢቶም። እቲ ቤት ትምህርቲ ኣማራጺ ስንቁ ብግቡእን ኣብ ዝበለጸ ደረጃ ናይ ሓደ ተማሃራይ ኣብ ዘለዎ ጥራይን እዩ ዝጥቀም ረብሓታት።

ኣመራርሓን ምሕደራን ቆላሕታ የድልዮ

መራሕቲ ኣብ ገለ መዳያት ስርሖም ትክክለኛነት የብሎምን። ከም ውጽኢቱ ድማ ገለ ምምሕያሻት ምስ ግዜ ዘይተዓቀቡ ወይ ድማ ኣዝዮም ዝሓሰሩ ምኃኖምዩ። ንኣብነት መራሕቲ ክህልዎም ከሎ ፍሉይ ትምህርታዊ ድሌት ዘለዎም ተማሃሮንወይ ስንክልና ዘለዎም ኮይኖም፡ ኣብ ምምሕያሻ ድኻታት ተማሃሮ ተመሳሳሊ ዓወት ኣይረኽቡን ዓወትን ተሳትፎን ምኃኑዩ። ሰራሕተኛታት ስራሕ ናይ ስልጠና ዕድላት ኣብ ምቕግል ይርከብ። ይኹን እምበር ኣብ ገለ መዳያት ስርዓተ ትምህርቲ፡ መራሕቲ ኣብ ገሊኦም ጉድለታት ንምፍታሕ ደንጉዮም እዮም። ናይ ሰራሕተኛታት ክኣለት ዘለዎም ምኃኖምዩ። ኣመሓደርቲ ብዛዕባ ሰራሕቲ ቤት ትምህርትን ሕጋዊ ስርሖን ሰፊሕ ርድኢት ኣለዎም። ሓላፍነት ምውሳኔ። ይኹን እምበር ኣብ በዳሂ መራሕቲ እኹል ድልዳዴ ኣይኮኑን። ይጎድሎም ጽልዎ ገለ ካብ ስርሖም። ኣመሓደርቲ ንጽቡቕ ሂወት መራሕቲ ኣብ ግምት ዘእትዉን ንምድጋፍ ቃል ዝእትዉን እዮም። እቲ ቤት ትምህርቲ። ካብ ምጅማር ዓመተ ትምህርቲ ጀሚሩ ኣብቲ ቤት ትምህርቲ ናይ ኣመራርሓ ሓላፍነት የድሊ ንግዚኡ ዳግማይ ክስለፍ እዩ። መራሕቲ ነዚ ለውጢ ብኣወንታውን ብንጥፈትን ተላሚዶም እዮም፣ ንረብሓ ተማሃሮ ኣብ ዝጠቅም ውሳኔታት ትኹረት ብምግባር ምጽናሕ። ከምኡ እውን ፀሒሖም እዮም። በዚ ምስግጋር ኣቢሉ ንጽቡቕ ሂወት ሰራሕተኛታት ኣብ ግምት ዘእተወ። ሰራሕተኛታት ጽቡቕ ስምዒት ከም ዝሰምዖም የረጋግጹ ዝደገፍን ጽዕነት ስራሕ ኣብ ናይ ቤት ትምህርቲ ኣገዳሲ ለውጢ ኣብ ዝግበረሉ እዋን ኣብ ግምት ከም ዝእቱን እዩ። ስራሕ። ኣብዚ ቤት ትምህርቲ ተማሃራይ ምኃን ከመይ ይመስል ተማሃሮ ኣብዚ ዝዕድም ማሕበረሰባዊ ቤት ትምህርቲ ሕጉሳትን ውሑሳትን እዮም። ተማሃሮ ነቲ ብዘሕ የስተማቕርዎ። ትምህርቶም ንምህብታምን ተመኩሮታቶም ንምስፋሕን ዘለዎም ዕድላት። ተማሃሮ ናብ ኣሻዊትዝን ጋናን ዝግበር መገሻታት ነቲ ታሪኽ ዘለዎም ርድኢት ብኸመይ ከም ዝደግፍ ምፍላጥን ባህሊ ካልኣት ሃገራት። ተማሃሮ ኣገዳሲነት ማዕርነት ይርድኡ። ከምኡ ይፈልጡ እዮም። ኣድልዎ ቅቡል ኣይኮነን። ተማሃሮ ናይ ሓድሕዶም ፍልልይን ምርኣትን የክብሩ ኣብ ነንሕድሕድካ ሕያውነት። ተማሃሮ ኣብ ዘመናዊት ብሪጣንያ ንህይወት ጽቡቕ ምድላዎት ኣለዎም። ከመይ ጌሮም ንነብሶም ከም ዝሕዙ ይርድኡ ውሑስን ኣብ መንጎ ቅኑዕን ጌጋን ዘሎ ፍልልይ ምርዳእን እዩ። ተማሃሮ ኣወንታዊ ነገር ኣለዎም። ማሕበረሰባዊ ስነ-ምግባር። ንቤት ትምህርቶም ወኪሎም ኣብ ከባቢኦም ብምውካልን ሓደ ኣብ ሰፊሕ ዓለም ኣወንታዊ ኣበርክቶ ምግባር። ተማሃሮ ኣብ ከባቢኦም ኣብ ዝርከባ ናይ ክንክን ኣባይቲ ደገፎም የቕርቡን ከም ኣካል ወፍሪ ድክነት ባቡር ስነ-ጥበባዊ ስርሖም ኣካፊሎም ኣለዉ። ተማሃሮ እታ ቤት ትምህርቲ ኣብ ኣቀራርባኣ ብኸመይ ኣወንታዊ ምምሕያሻ ከም ዝገበረት ይግንዘቡ። ባህሪ። ከም ውጽኢቱ ድማ ድኹም ባህርያትን ምጽራፍን ሳሕቲ እዩ ዝረእ። ሰራሕተኛታት ኣወንታዊ ዝምድናታት ይሃንጹ ምስ ተማሃሮን ስድራቤቶምን ተማሃሮ ብኣድማዒ መንገዲ ደገፍ ንክረኽቡ ምግባር። ሰራሕተኛታት ንተማሃሮ ኣጸቢቑም ይፈልጥዎምን ድሌታቶም ይርድኡን እዮም። ፍሉይ ትምህርታዊ ድሌት ዘለዎም ተማሃሮ ከምኡውንወይ ስንክልና ፡ እንተላይ ነቶም ኣብቲ ቤት ትምህርቲ ብፍሉይ ጸጋታት ዝመሃሩ ዘለዎም ተማሃሮ ምድላው፣ ኣብ ትምህርቶም ጽቡቕ ደገፍ ኣለዎም። ሓደ ሓደ ግዜ፡ እቶም መሰናኸላት ናብ ዓወት ንዝተጸገሙ ተማሃሮ ከምቲ ዕዉት ኣገባብ ኣይተታሕዙን። ከም ውጽኢቱ ድማ ገሊኦም ድኻታት ተማሃሮ ከምቲ ዝድለ ብዘሕ ግዜ ናብ ቤት ትምህርቲ ኣይመሃሩን እዮም፣ ብግዲኦም ድማ ኣይመሃሩን እዮም። ኣወንታዊ ውጽኢት ምምዘጋብ። ብሓፈሻ ተማሃሮ ትምህርቶም የሓገሱምን ኣብ ትምህርቶም ኣወንታዊ ኣረኣእያ ኣለዎም። መብዛሕትኡ ግዜ፣ ሰራሕተኛታት ካብኦም ዘለዎም ልማዳትን ትጽቢታትን ጽቡቕ ምላሽ ይህቡ። ይኹን እምበር ሓደ ሓደ ግዜ ንጥፈታት ምምሃር ምስ ድሌታት ተማሃሮ ብጽቡቕ ኣይሰማማዕንዩ፣ ከም ውጽኢቱ ድማ ገለ ተማሃሮ ከምቲ ዝኸእልዎ ጽቡቕ ውጽኢት ኣይረኽቡን። ዝቕጽል ስጉምታት መራሕቲ ናይ ምምጻእ ስትራተጂኦም እቲ ዝተሓሰበ ጽልዎ የሕድር ከምዘሎ ብጥንቃቄ ክምርምሩ ይግባእ። ብፍላይ ንዝተጸገሙ ተማሃሮ ቀጻሊ ምቁራጽ ምቕናስን ቅልጡፍ ስጉምቲ ምውሳኔን ዝብል እዩ። ኣብ ዘድልየሉ ቦታ። መራሕቲ ኣብ መላእ ቤት ትምህርቲ ልዑል ውጽኢታዊ ዝኾነ ኣስተምህሮ ከምዝተሰረተ ከረጋግጹ ይግባእ ስለዚ ተማሃሮ፡ እንተላይ እቶም ድኻታት ዘለዎም፡ ምስ ዓቕምዎ ዝሰማማዕ ክበጽሑ ከም ዝኸእሉ። መራሕቲ ጽልዎ ስርሖም ብትክክል ክምርምሩን ኣብ ዝረኽቡዎ ውጽኢት ክዋስኡን ይግባእ። ኣብ ስንቁ ብዝያዳ እዋናዊ ኣገባብ ኣድላዩ ምምሕያሻት ንምግባር ትእዛዝ።

ከም እትሃንጽ ይርድኡ እዮም። ኣወንታዊ ዝምድናታት ዘለዎምን ብተለምዶ ንዝኸጸል ደረጃ ምዕባላኦም ጽቡቕ ምድላዎት ዝገበሩን እዮም። መራሕቲ ንመንእሰያት ቀዳምነታት ምስ ግዜ ክኸየሩ ከም ዝኸእሉ ይግንዘቡ። ንተማሃሮ ይመዓራረዩ። ተማሃሮ ዝኾነ ክኾነ ዘለዎም ዝኸልቀል ሓደጋታት ንኸርድኡ ንምርግጋጽ ኣብ ዘድልዮሉ ቦታ ምምሃር መጠንቀቕታ ን ተማሃሮ ከም ድሕነት ኣንላይን ዝኣመሰለ ትምህርቲ ክሳብ ክንደይ ኣገዳሲ ምኃኑ የድንቕ ብጉባኤታትን ዓውደ መጽናዕትታትን ኣቢሉ። ተማሃሮ ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ሞያታት ብኣድማዒ መንገዲ ይመሃሩ። ሓጋዚ ምኽርን መምርሕን ይረኽቡ ንዝኸጸል ዝምጥን ስጉምታት ንኸመርጹ ዘኸእሎም እዩ። ድኻታት ተማሃሮ፡ ከምኡውን እቶም ምስ ፍሉይ ትምህርታዊ ድሌታትን ወይ ስንክልና ዘለዎምን ፣ ዝሕግዝ ዝተመጣጠነ ደገፍ ይረኽቡ ጽቡቕ ምትእስሳር ዘለዎም መንገድታት ንኸበጽሑ። ኣብቲ ቤት ትምህርቲ ዓሚቕ ናይ ዋንነት ስምዒት ኣሎ። ተማሃሮ ካብ ምሕብሓብ ጉስነት ይጥቀሙ ክንክን። መራሕቲ፡ ዘለዎም ተማሃሮ፡ ከምኡውን ተወሳኺ ናይ ጉስነት ድሌታት ዘለዎም፡ ኣብ ውልቃዊ ምዕባላኦም ጽቡቕ ደገፍ ዝረኽቡ፡ ብዝተፈላለዩ ምትእትታዎትን ዝተመጣጠኑን እዮም። ድንጋገ፡ ቆላሕታ የድልዮ

ተሳትፎን ባህርን ቆላሕታ የድልዮ

ንዝተጸገሙ ተማሃሮ ተሳትፎ እኹል ኣይኮነን። መራሕቲ ኣብ ፍሉይ ትምህርታዊ ድሌታትን ወይ ስንክልና ዘለዎምን ተማሃሮ ናይ ምምጻእ ዕንቅፋታት ምእላይ፣ ኣብዚ እዋንዚ ተግባራዊም ኣብ ካልኣት ጉጅለታት ተማሃሮ ዝድለ ጽልዎ የብሎምን። ጽኑዕ ድኻታት ተማሃሮ ዝረኽቡዎ መጠን ምቁራጽ ልዑል ኮይኑ ይኸጸል ኣሎ። መራሕቲ ናይ ቀረባ እዋን ገይሮም እዮም። ምምሕያሽ ኣብቲ ንተማሃሮ ዝህብዎ ደገፍ ቅድሚ ሕጂ እንተኾይኑ ዘመዓራርይሉ ኣገባብ ስትራቴጂታት ኣይተዓወቱን። ጽልዎ ናይዚ ስራሕ ገና ኣንጊህና ኢና። ስራሕተኛታት ኣብ ኣካይዳ ተማሃሮ ልዑል ትጽቢት ኣለዎም። እዚ ድማ ብሓፈሻ ብጽቡቕ ይማለእ እዩ። ከም ልሙድ፡ ተማሃሮ ጽቡቕ ባህሪ ዘለዎምን ኣብ ትምህርታዊ ኣወንታዊ ኣረኣኢያ ዘለዎምን እዮም። ትምህርትን ማሕበራዊ እዋናትን። ብተለምዶ ህዲኣትን ስርዓት ዘለዎምን እዮም። ተማሃሮ ኣኸበርቲ እዮም። ምስ መዛኑኦም ብሕያውነት ይራኽቡ። መራሕቲ ንባህርያት ብኸመይ ከም ዘመሓድሩ ኣገዳሲ ምምሕያሻት ገይሮም እዮም። እዚ ድማ ኣለዎ። ውጽኢቱ ድማ ኣብ ኣሉታዊ ባህርያት ርኢይ ምንካይ ኣምጺኡ። ምጽራፍን ኣድልዎን የጋጥም እዩ። ሳሕቲ እዩ። መራሕቲ ዝኾነ ከምዚ ዝኣመሰለ ፍጻመታት ብኸልጡፍን ብውጽኢታውን ኣገባብ ብምምሕዳር እዚኦም ባህርያት ኣይድገሙን እዮም። ባህርያቶም ወይ ስምዒታቶም ንምምሕዳር ዝቃለሱ ተማሃሮ ብጽቡቕ ዝተመዓራረዩ ምትእትታዎት ብኣድማዒ መንገዲ ዝድገፍ።
